

Analiza wskaźnikowa jako narzędzie wykorzystywane do oceny sytuacji finansowej przedsiębiorstwa

Małgorzata Wilczyńska*

Streszczenie: *Cel* – Podmioty gospodarcze, aby móc właściwie ukierunkować, podejmowane działania strategiczne powinny stale monitorować sytuację majątkowo-finansową przedsiębiorstwa. Analiza wskaźnikowa jest wygodnym, efektywnym narzędziem służącym do szybkiej oceny kondycji finansowej przedsiębiorstwa. Celem artykułu jest przedstawienie znaczenia analizy wskaźnikowej w ocenie kondycji finansowej przedsiębiorstwa oraz przeprowadzenie analizy wskaźnikowej – studium przypadku.

Metodologia badania – Treści prezentowane w artykule opracowano z wykorzystaniem metody studiów literaturowych, analizy informacji zawartych w sprawozdaniach finansowych przedsiębiorstwa będącego spółką z ograniczoną odpowiedzialnością, wykorzystano metodę wskaźnikową. Przeanalizowano wskaźniki płynności finansowej, rentowności, aktywności gospodarczej i zadłużenia. Wyboru tych wskaźników dokonano ze względu na to, że są one podstawowymi wskaźnikami analizy finansowej.

Wynik – W procesie decyzyjnym współczesnego przedsiębiorstwa analiza wskaźnikowa stanowi podstawę systemu informacji niezbędnego do prawidłowego przebiegu procesu zarządzania. Wskaźniki finansowe są narzędziem interpretowania sprawozdań finansowych, pozwalając skutecznie ocenić kondycję finansową przedsiębiorstwa.

Oryginalność/wartość – Zaprezentowana analiza wskaźnikowa może być przydatna dla praktyki, zarządzający mogą wyciągać wnioski i podejmować odpowiednie decyzje gospodarcze zarówno o charakterze operacyjnym, jak i strategicznym, a także do kontroli zgodności stanu rzeczywistego z założeniami, określenia ewentualnej potrzeby przedsięwzięć korygujących w trakcie realizacji decyzji.

Słowa kluczowe: analiza wskaźnikowa, kondycja finansowa, przedsiębiorstwo

Wprowadzenie

Obecnie warunki funkcjonowania przedsiębiorstw stają się coraz bardziej złożone. Zmieniające się dynamicznie otoczenie rynkowe przedsiębiorstw nieustająco podnosi wymagania stawiane przed zarządem, co wymaga nieustannego procesu podejmowania trafnych decyzji. Zwiększa się także możliwość popełniania błędów w podejmowaniu decyzji, których skutki mogą być uciążliwe dla podmiotu gospodarczego. W związku z tym należy rozpoznać analizowane zjawiska i czynniki je kształtujące oraz doskonalić działania zmierzające do wypracowania coraz to doskonalszych narzędzi oceny planowanych lub realizowanych wyników działalności i sytuacji finansowej (Gabrusewicz, 2014, s. 11). Podjęcie trafnych decyzji przez właścicieli i działających w ich imieniu menedżerów oraz przez

* dr Małgorzata Wilczyńska, Państwowa Wyższa Szkoła Techniczno- Ekonomiczna im. ks. Bronisława Markiewicza w Jarosławiu, Instytut Ekonomii i Zarządzania, e-mail: wilgos@poczta.onet.pl.

grono interesariuszy pozostających w otoczeniu przedsiębiorstwa, uzależnione jest nie tylko od dostępności i jakości uzyskanych informacji, ale też umiejętności ich analizy i oceny. W tym celu niezwykle potrzebna jest analiza finansowa, która jest ważnym narzędziem zarządzania przedsiębiorstwem, wspomagającym złożony i ciągły proces podejmowania i realizacji różnorodnych decyzji związanych z bieżącą działalnością podmiotu gospodarczego. Analiza wskaźnikowa jest wygodnym narzędziem analizy finansowej; istotną częścią analizy finansowej dla zarządzających podmiotem gospodarczym. Zarówno w analizie sytuacji finansowej podmiotu gospodarczego, jak również w analizie jej dokonań, do pogłębionego badania wykorzystuje się m.in. analizę wskaźnikową. Istota analizy wskaźnikowej sprowadza się do ustalenia kluczowych relacji między wielkościami pochodzącymi ze sprawozdań finansowych, czyli tzw. Wskaźników, za pomocą których można charakteryzować różne aspekty działalności podmiotu gospodarczego. Do tego celu stosuje się określone zestawy zbliżonych pod względem treści wskaźników ekonomicznych. (Sierpińska, Jachna, 2004, s. 144). Analiz wskaźnikowa sprowadza się do obliczenia szeregu relacji (stóp) między wielkościami występującymi w bilansie oraz rachunku zysków i strat. Otrzymuje się w ten sposób zestaw wskaźników charakteryzujących różne obszary działania podmiotu gospodarczego (Rutkowski, 2016, s. 83).

1. Znaczenie analizy wskaźnikowej w ocenie kondycji finansowej przedsiębiorstwa

Kondycja finansowa przedsiębiorstwa bardzo często traktowana jest jako pojęcie tożsame z sytuacją finansową przedsiębiorstwa. W opinii wielu autorów badanie kondycji finansowej może być traktowane jako synonim analizy finansowej. Siemińska (2002) określa kondycję finansową jako sytuację finansową przedsiębiorstwa, która jest rezultatem decyzji gospodarczych podejmowanych przez to przedsiębiorstwo oraz związanych z tym szansami jego rozwoju. Kondycja finansowa może być traktowana jako rezultat zarządzania finansami przedsiębiorstwa, jest ona również jednym z determinantów procesów zarządczych podmiotu gospodarczego. Dudycz i Wrzosek (2000) określają kondycję finansową przedsiębiorstwa jako ocenę stanu jego finansów i efektywności finansowej jego gospodarki. Edward Nowak wskazuje, że analiza wskaźnikowa jest metodą badań analitycznych informacji zawartych w sprawozdaniach finansowych, opartą na wskaźnikach finansowych wyprowadzanych ze sprawozdań. Analiza wskaźnikowa jest pogłębieniem analizy danych dokonywanej w trakcie czytania sprawozdań finansowych. Analizę tę uważa się za najskuteczniejszą metodę analizy finansowej. Wskaźniki finansowe umożliwiają bowiem kontrolę stanu i pozycji finansowej jednostki gospodarczej, przy czym wskaźniki te mogą być zastosowane zarówno do oceny bieżącej, jak i do prognozowania sytuacji finansowej jednostki gospodarczej (Nowak, 2017 s. 63). Według Jerzemowskiej analiza wskaźnikowa jest jednym z najważniejszych obszarów analizy finansowej. Stanowi ona pogłębienie i uszczegółowienie wstępnej analizy sprawozdań finansowych oraz najszerzej stosowane

narzędzie analizy strukturalnej, przestrzennej i czasowej (Jerzemska, 2004, s. 117). Analiza wskaźnikowa ułatwia dokonanie syntetycznej oceny różnych aspektów ekonomicznych działalności przedsiębiorstwa; dostarcza najważniejszych informacji o sytuacji finansowej organizacji. Wykorzystuje się ją do oceny różnych obszarów działalności przedsiębiorstwa. Należy podkreślić, że w analizie wskaźnikowej najistotniejsza jest jednak interpretacja i kryteria oceny poziomu wskaźników oraz ich zmian w czasie. Analiza wskaźnikowa jest szybką i efektywną metodą badania sytuacji finansowej i wyników podmiotu gospodarczego. Jej znaczącym ograniczeniem jest to, że opiera się głównie na przeszłości, jednakże wraz z analizą otoczenia może służyć do kształtowania przyszłości jednostki gospodarczej (Sierpińska, Jachna, 2004, s. 78).

2. Wskaźniki analizy sprawozdań finansowych.

Jako istotny instrument obrazujący sytuację przedsiębiorstwa, wykorzystywany szeroko w praktyce gospodarczej, jest system wskaźników ekonomicznych. Wyniki zastosowania tego narzędzia mogą być przydatne w procesie planowania, kontroli oraz bieżącego sterowania każdym przedsiębiorstwem. Wskaźniki analizy sprawozdań finansowych można podzielić na wiele sposobów. Możliwe jest zastosowanie różnych kryteriów klasyfikacyjnych, takich jak (Sierpińska, Jachna, 2004, s. 17): odbiorcy analizy, okres, którego dotyczy analiza, charakter badania, rodzaj badania, etapy badania, uwzględnienie czynnika czasu, metoda badania, rodzaj źródła informacji, umiejscowienie w procesie decyzyjnym, rodzaj problemu decyzyjnego. Podstawową grupę wskaźników stanowią wskaźniki finansowe, będące podstawą przeprowadzania analizy wskaźnikowej przedsiębiorstwa (Skowronek Mielczarek, Leszczyński, 2007, s. 152).

Wskaźnik finansowy wyraża kształtowanie się określonego zjawiska finansowego na tle innego zjawiska finansowego merytorycznie z nim powiązanego, jest pewnym rodzajem wskaźników natężenia, które przedstawiają stosunek wartości jednego zjawiska do wartości drugiego zjawiska. Wskaźniki finansowe są konstruowane zazwyczaj jako relacje między odpowiednio wybranymi pozycjami sprawozdań finansowych. Ponieważ sprawozdania przedstawiają wiele różnych zjawisk i procesów finansowych, na ich podstawie można tworzyć wachlarz wskaźników finansowych o odmiennej treści ekonomicznej, zróżnicowanej pojemności informacyjnej i określonym znaczeniu analitycznym (Nowak, 2017 s. 64). Wskaźnik finansowy jest relacją co najmniej dwóch wielkości finansowych o ściśle określonej interpretacji, czyli wyjaśnieniu, jaki problem (sytuację finansową) można nim zmierzyć i co to dla przedsiębiorstwa oznacza. Wskaźnik finansowy ma najczęściej postać ilorazu wielkości finansowych A/B , iloczynu $A \times B$, ich kombinacji $(A \times B)/C$; $(A + B)/C$; $(A - B)/C$. (Wędzki, 2009, s. 50) Wskaźnik jest to relacja celowo powiązanych wielkości, ustalona dla uzyskania założonych wartości poznawczych (Gołębiowski, Tłaczała, 2009, s. 175). Jest relacją między dwoma (lub więcej) liczbami zaczerpniętymi z materiałów

źródłowych (Bednarski., Waśniewski, 1996, s. 316). Wskaźniki są wielkościami stosunkowymi określającymi relacje między:

- jednakowymi rodzajowo miernikami z różnych punktów czasu (wskaźniki dynamiki),
- wiążącymi się merytorycznie dwoma miernikami, np. wskaźnik rentowności kapitału własnego będący relacją zysku netto do wielkości kapitału własnego,
- dwoma wskaźnikami, np. wskaźnik opłacania wzrostu wydajności pracy wzrostem średniej płacy – relacja dynamiki wydajności pracy do dynamiki średniej płacy.

Jak wspomniano powyżej, analiza wskaźnikowa stosowana jest do badania sytuacji finansowej oraz rezultatów działalności podmiotów gospodarczych. Do tego celu stosuje się całą gamę wskaźników, które, w zależności od potrzeb przeprowadzonej analizy, mogą być zarówno uszczegółowione, jak i uogólnione; różniących się pojemnością informacyjną i pozostających w zróżnicowanych relacjach strukturalnych. Szczegółowych problemów, jakie napotyka przedsiębiorstwo, prowadząc działalność, jest bardzo wiele i sposobów oceny tych problemów, czyli wskaźników finansowych, może być również bardzo wiele (Wędzki, 2009, s. 56). System wskaźników finansowych można zbudować na pewnych zasadach. Są nimi (Wędzki, 2009, s. 59): przyczynowo-skutkowy charakter powiązań wskaźników, kompletność, spójność, syntetyczność, hierarchiczność wskaźników. Waśniewski i Skoczylas (2002, s. 159) sformułowali następujące zasady budowy i doboru wskaźników: celowości, odpowiedniości, współmierności, porównywalności. Można do tego jeszcze dodać zasady: prostoty konstrukcyjnej, łatwości aplikacyjnej, podatności na integrację w systemie wskaźników. Jak słusznie zauważyli, przedmiotem analizy nie jest wskaźnik, ale problem, czyli ważny jest nie tyle wskaźnik jako taki, ale odpowiedź, jakiej dostarcza. Postulat celowości jest także istotny, gdyż wskazuje konieczność dążenia wszystkich wskaźników do głównego celu, jaki stanowi wzrost wartości dla właścicieli.

W literaturze przedmiotu można się spotkać z różnymi podziałami wskaźników ekonomicznych. Na podstawie porównania różnych klasyfikacji, którego dokonała M. Siemińska (2002, s. 116) oraz klasyfikacji stosowanych przez autorów zajmujących się tą problematyką, takich jak: L. Bednarski (2007, s. 5), T. Waśniewski i W. Skoczylas (2002, s. 164), jak również M. Sierpińska i T. Jachna (2004, s. 6), M. Jerzemowska, (2004, s. 119), Tuczko (2000, s. 43) można stwierdzić, że istnieje duża zgodność co do sposobu wyodrębnienia i nazewnictwa głównych grup wskaźników. Wskaźniki finansowe można podzielić na cztery podstawowe obszary, służące ocenie: aktywności gospodarczej, zadłużenia, płynności finansowej, rentowności. Głównym narzędziem oceny poszczególnych obszarów jest analiza wskaźnikowa. Wskaźnikowa analiza rentowności i aktywności gospodarczej pozwala na pomiar i ocenę efektywności gospodarowania powierzonym jednostce kapitałem; wskaźnikowa analiza płynności finansowej i zadłużenia umożliwia badanie wypłacalności jednostki gospodarczej. Wskaźniki finansowe, mimo że jako fundamentalne narzędzie oceny działalności są szeroko rozpowszechnione w praktyce gospodarczej, mają pewne istotne wady. Do pewnego stopnia wady te mogą być niwelowane, jednak część z nich jest, przynajmniej dotychczas, nieusuwalna. Wady te dotyczą wykorzystywanych danych finansowych,

konstrukcji wskaźników oraz ich interpretacji. Do wad wskaźników związanych z wykorzystywanymi danymi finansowymi należy zaliczyć: podatność na przerwanie porównywalności danych finansowych, podatność na osłabienie wiarygodności danych, historyczny charakter danych finansowych i wskaźników. Wady wskaźników związane z ich konstrukcją dotyczą: braku podstaw teoretycznych, uproszczeń konstrukcyjnych, podatności na manipulacje. Wady interpretacyjne wskaźników dotyczą: braku interpretacji bez porównania, braku jednolitych zasad oceny wskaźników oraz nadmiernej subiektywności interpretacji. Wskaźniki umożliwiają porównywanie rozmaitych informacji finansowych oraz badanie relacji między nimi. Ich dobór powinien być zdeterminowany przez cel badania, możliwości pozyskania danych liczbowych, a także przez przekonania analityka finansowego. Wnikliwa i dogłębna analiza pozwala właściwie ocenić kondycję finansową przedsiębiorstwa i umożliwia podjęcie trafnych decyzji gospodarczych zarówno o charakterze operacyjnym, jak i strategicznym, a także odnośnie do kontroli zgodności stanu rzeczywistego z założeniami. Częstotliwość wykorzystywania wskaźników w praktyce, warunkowana ich zaletami i pojemnością informacyjną, pozwala na wyodrębnienie tych, które mogą być uważane za podstawowe i najpopularniejsze.

3. Analiza klasycznych wskaźników finansowych przedsiębiorstwa

Przedsiębiorstwo ABC jest spółką z ograniczoną odpowiedzialnością, w szczególności zajmuje się gospodarowaniem i wynajmowaniem swoim udziałowcom, jak również innym osobom, pomieszczeń handlowych w budynku Dom Handlowy ABC. Zadaniem jest eksploatacja, remontowanie i modernizacja Domu Handlowego w celu zapewnienia udziałowcom dogodnych warunków do prowadzenia działalności handlowej na własny rachunek. Każdy udziałowiec ma zagwarantowane prawo do pierwszeństwa w korzystaniu z powierzchni handlowych proporcjonalnie do wpłaconych udziałów w spółce pod warunkiem terminowego wpłacania opłat eksploatacyjnych. Każdy udziałowiec jest współwłaścicielem budynku Dom Handlowy ABC w części proporcjonalnej do wpłacanych na zakup tego obiektu udziałów. Opłaty eksploatacyjne za korzystanie ze stoisk handlowych i budynku D.H. ABC ustala zarząd na podstawie kalkulacji kosztów. Kalkulację zatwierdza rada nadzorcza Spółki. Ponadto należy zwrócić uwagę, że spółka ABC jest małym podmiotem gospodarczym, której główna rola opiera się na zarządzaniu i eksploatacji majątkiem, jakim jest Dom Handlowy ABC. Sama spółka nie prowadzi żadnej działalności produkcyjnej. Główne przychody pochodzą więc z opłat eksploatacyjnych za udostępnianie powierzchni handlowej w Domu Handlowym. Obecnie spółka nie prowadzi przewidzianej w umowie działalności handlowej związanej ze sprzedażą detaliczną i hurtową artykułów przemysłowych. Ta forma aktywności jest jednak w przyszłych planach spółki.

Tabela 1

Wybrane wskaźniki finansowe w analizowanym przedsiębiorstwie (%)

Wyszczególnienie	Rok I	Rok II	Rok III
Wskaźniki rentowności			
Marża zysku operacyjnego	-7,43	-13,98	-9,10
Marża zysku brutto	-7,45	-6,30	-8,54
Marża zysku netto	-7,45	-6,30	-8,54
Rentowność brutto	-6,95	-5,65	-7,83
Rentowność inwestycji (ROI)	-3,16	-4,83	-2,66
Rentowność aktywów (ROA)	-3,16	-2,18	-2,49
Rentowność kapitałów własnych (ROE)	-3,27	-2,21	-2,60
Wskaźniki płynności			
Wskaźnik bieżącej płynności (wskaźnik płynności I)	7,67	6,31	1,95
Wskaźnik podwyższonej płynności (wskaźnik płynności II)	7,56	6,31	1,95
Wskaźnik gotówkowej płynności (wskaźnik płynności III)	7,38	5,89	1,69
Wskaźniki zadłużenia			
Wskaźnik zadłużenia ogólnego	3,11	1,66	4,16
Wskaźnik zadłużenia kapitału własnego	3,21	1,69	4,34
Wskaźnik samofinansowania	31,11	59,17	23,02
Wskaźnik zdolności kredytowej	0,01	0,13	0,38
Wskaźnik wiarygodności kredytowej	3,19	3,33	3,44
Wskaźniki aktywności gospodarczej			
Produktywność majątku całkowitego	0,43	0,35	0,29
Produktywność majątku trwałego	0,56	0,39	0,30
Produktywność majątku obrotowego	1,78	3,30	13,97
Rotacja zapasów w dniach	2,67	0,00	0,00
Rotacja zapasów mierzona liczbą obrotów	135,07		
Okres spływu należności	3,73	5,80	1,88
Rotacja należności mierzona liczbą obrotów	96,59	62,08	191,59
Rotacja zobowiązań krótkoterminowych w dniach	24,63	15,52	12,09
Rotacja zobowiązań krótkoterminowych mierzona liczbą obrotów	14,62	23,19	29,77

Źródło: opracowanie własne.

Wskaźniki rentowności informują o szybkości zwrotu zaangażowanego w przedsiębiorstwie kapitału. Na podstawie powyższych danych można stwierdzić, że w analizowanym przedsiębiorstwie wszystkie wskaźniki rentowności mają niestety wartość ujemną; jest to niekorzystna sytuacja. Spółka nie pomnaża zainwestowanych przez właścicieli środków, nie jest więc możliwy zwrot zaangażowanego kapitału. Działalność zarobkowa nie jest głównym zadaniem spółki, dlatego też wykazywana przez kolejne lata strata nie spowodowała zarządu do zmiany polityki i próby odwrócenia tej niekorzystnej sytuacji. Polityka kierownictwa nastawiona na przetrwanie nie daje podmiotowi szans szybkiego rozwoju, a co za tym idzie, zamyka właścicielom drogę do maksymalizacji wartości ich kapitałów.

Pozytywnym aspektem z analizy wskaźników rentowności jest fakt, że kształtują się one na niezbyt wysokim poziomie (nie odbiegają dużo od 0) i w kolejnych latach zauważalny jest lekki trend wzrostowy, jeżeli chodzi o wskaźniki ROA i ROE. Przed spółką stoi nadal szansa odrobienia niewielkich strat i wygenerowania w kolejnych latach zysku. Utrzymanie płynności finansowej jest jednym z ważniejszych zadań podmiotu gospodarczego. Niewywiązywanie się z bieżących zobowiązań może stanowić podstawę do postawienia podmiotu w stan upadłości. Z powyższych obliczeń wynika, że spółka charakteryzuje się dobrą płynnością finansową, o czym świadczą dosyć wysokie wskaźniki płynności zarówno bieżącej, jak i podwyższonej. Aktywa obrotowe przewyższają zobowiązania bieżące prawie dwa razy, co według literatury przedmiotu jest wartością optymalną. Na takim samym poziomie kształtuje się wskaźnik podwyższonej płynności, ze względu na nieposiadanie przez podmiot gospodarczy w III roku zapasów. Bardzo wysokie wielkości prezentuje też wskaźnik płynności gotówkowej, ale jest to spowodowane głównie tym, że majątek obrotowy to w ponad 80% środki pieniężne. Od II roku można zaobserwować tendencję spadkową wszystkich wskaźników. Pomimo to ich wartości są zadawalające, a co za tym idzie, spółce nie zagraża niebezpieczeństwo utraty płynności. Analiza zadłużenia pozwala ocenić politykę finansową przedsiębiorstwa, stąd określa się ją też analizą struktury finansowej. Wskaźnik ogólnego zadłużenia – wielkość tego wskaźnika w analizowanej spółce – jest niewielka – przekracza nieco ponad 4%. Świadczy to o bardzo małym wykorzystaniu kapitału obcego i niskim ryzyku finansowym. Podobną tendencją odznacza się wskaźnik zadłużenia kapitału własnego – wielkość wskaźnika jest bardzo niska, chociaż wykazuje on pewną niewielką tendencję wzrostową. O niewielkim stopniu zaangażowania kapitałów obcych świadczy również wskaźnik samofinansowania. Jego duże wartości dochodzące do poziomu 23 w III roku świadczą o tym, że kapitał własny spółki jest 23 razy większy od kapitału obcego. Niekorzystnie kształtuje się wskaźnik zdolności kredytowej. Oznacza on, że generowana przez spółkę nadwyżka finansowa jest w stanie pokryć tylko 38% zadłużenia efektywnego przedsiębiorstwa (czyli po odjęciu środków pieniężnych i papierów krótkoterminowych). Wskaźnik ten uległ znacznej poprawie i należy się spodziewać, że tendencja ta utrzyma się. Ostatnim z tej grupy wskaźników jest wskaźnik wiarygodności kredytowej. Za wartość optymalną tego wskaźnika podaje się 1,5 lub więcej. W badanym przedsiębiorstwie wielkość ta sięga ponad 3, co oznacza że posiadana nadwyżka finansowa w pełni wystarcza na pokrycie rat kapitałowych i odsetek od zaciągniętych kredytów. Dobry poziom tego wskaźnika spowodowany jest znikomym wykorzystaniem kredytów przez spółkę, stąd też wielkość rat i odsetek jest bardzo mała. Do najważniejszych wskaźników aktywności gospodarczej należy zaliczyć wskaźniki obrotowości majątku. Jak wynika z zestawienia, produktywność majątku całkowitego utrzymuje się na bardzo niskim poziomie poniżej 1, co świadczy o tym, że nie został on nawet raz obrócony w celu uzyskania przychodów. Potencjał spółki nie jest więc w prawidłowy sposób wykorzystywany do pomnażania zysków. W niskim poziomie tego wskaźnika można upatrywać jednego z głównych powodów generowania strat spółki. Niepokojąca jest też tendencja do obniżania się tego

wskaźnika. Tendencja spadkowa jest również widoczna w przypadku produktywności majątku trwałego. Wskaźnik ten pokazuje, ile razy sprzedaż jest większa od środków trwałych zaangażowanych w działalności przedsiębiorstwa. W analizowanym przedsiębiorstwie to środki trwałe są większe od przychodów netto, co potwierdza tylko wnioski wysunięte na podstawie wskaźnika produktywności majątku całkowitego. Produktywność majątku obrotowego nie ma dużego znaczenia w związku z minimalnym udziałem majątku obrotowego w całości aktywów spółki.

Kolejną grupę wskaźników aktywności stanowią wskaźniki szybkości obrotu (rotacji) składników majątku obrotowego czyli głównie zapasów i należności, których wartości zostały przedstawione w tabeli 1. Ze względu na niskie stany zarówno zapasów, jak i należności w analizowanej spółce, wskaźniki rotacji w dniach utrzymują się na bardzo niskim poziomie. Jest to sytuacja korzystna dla przedsiębiorstwa, gdyż nie zamraża ono i tak niewielkich środków obrotowych w mało rentowne aktywa. Wskaźnik rotacji zapasów w dniach informuje, że średni czas przetrzymywania ich w magazynach wynosi obecnie 0 dni, czyli spółka nie posiada zapasów ani w formie surowców, ani i materiałów i wyrobów gotowych. Wskaźnik okresu spływu należności informuje, ile dni należy średnio czekać na zapłatę za sprzedane wyroby lub świadczone usługi. W III roku wartość ta wynosiła 1,88, co oznacza, że czas oczekiwania na spłatę jest krótszy niż 2 dni. Bardzo krótkie terminy spłaty należności nie narażają spółki na wystąpienie należności nieściągalnych, których groźba wystąpienia wzrasta zawsze wraz z wydłużaniem się terminu ich spłaty. Obok wskaźników obrotowości majątku trwałego policzone zostały również wskaźniki rotacji zobowiązań krótkoterminowych. Jak wynika z tabeli, czas spłaty zobowiązań krótkoterminowych spada z poziomu 24 dni w I roku do poziomu 12 dni w roku III. Co za tym idzie, wzrasta wskaźnik rotacji mierzony liczbą obrotów na rok. Sytuacja ta spowodowana jest przede wszystkim sukcesywnym obniżaniem się wartości zobowiązań krótkoterminowych spółki. Zobowiązania krótkoterminowe stanowią dla organizacji krótkoterminowe źródło taniego kapitału i dlatego ich wysokie stany są w wielu przypadkach wskazane. Należy jednak zaznaczyć, że ich duży wzrost może powodować kłopoty z terminową spłatą. Spółka ABC wykazuje stratę netto, a więc pozbawiona jest właściwie środków finansowych z bieżącej działalności. W tej sytuacji obniżanie się wskaźnika rotacji zobowiązań krótkoterminowych w dniach należy uznać za bardzo korzystne.

Uwagi końcowe

Z przedstawionego w pracy przeglądu literatury wynika, że analiza wskaźnikowa należy do najczęściej stosowanych narzędzi analizy finansowej, służącym do efektywnej i szybkiej oceny kondycji finansowej przedsiębiorstwa. Analiza wskaźnikowa umożliwia więc ocenę przeszłej, teraźniejszej oraz przyszłej działalności przedsiębiorstwa (Sierpińska, Jachna, 1999, s. 78). Wielość wskaźników wynikająca z szerokiego spektrum zagadnień, jakie mogą stać się przedmiotem rozważań, każe podzielić je na kilka grup, takich jak: wskaźniki

płynności, sprawności działania, rentowności czy też zadłużenia. Przeprowadzenie oceny wymaga odniesienia się do wszystkich wskaźników jednocześnie. Na podstawie przeprowadzonej analizy wskaźnikowej należy stwierdzić, że najbardziej niekorzystnie wypada ocena rentowności spółki, co jest spowodowane wykazywaniem strat w sprawozdaniach finansowych spółki. Składający się niemal w 100% ze środków pieniężnych majątek obrotowy zapewnia, przy utrzymywaniu niskich poziomów zobowiązań krótkoterminowych, ich prawie dwukrotne pokrycie, co świadczy o dobrej płynności finansowej spółki. Również wskaźniki zadłużenia i aktywności zdają się być na dobrym poziomie, który zapewnia jednostce stabilne funkcjonowanie. Należy podkreślić, że spółka ABC jest małym przedsiębiorstwem, powołanym przez jej założycieli do zarządzania i eksploatacji budynku handlowego i tym samym do stwarzania dogodnych warunków jej właścicielom do prowadzenia indywidualnej działalności zarobkowej w obiekcie handlowym. Celem nie jest więc generowanie zysków, ale utrzymanie i modernizacja powierzonego jej majątku trwałego. Spółka ABC jest jednym z wielu małych podmiotów gospodarczych na terenie województwa podkarpackiego, która, mimo że nie wykazuje zysków (unikając tym samym płacenia i tak wysokich podatków), stara się funkcjonować w miarę możliwości dobrze, spełniać swoje cele i dawać zatrudnienie jej pracownikom.

Literatura

- Bednarski, L. (2007). *Analiza finansowa w przedsiębiorstwie*. Warszawa: PWE.
- Bednarski, L., Waśniewski, T. (red) (1996). *Analiza finansowa w zarządzaniu przedsiębiorstwem*. Warszawa: Fundacja Rozwoju Rachunkowości w Polsce.
- Dudycz, T., Wrzosek, S. (2000). *Analiza finansowa. Problemy metodyczne w ujęciu praktycznym*. Wrocław: Wydawnictwo Akademii Ekonomicznej we Wrocławiu.
- Gabrusewicz, W. (2014). *Analiza finansowa przedsiębiorstwa. Teoria i zastosowanie*. Warszawa: PWE.
- Gołębiowski, G., Tłaczała, A. (2009). *Analiza finansowa w teorii i praktyce*. Warszawa: Difin.
- Jerzemowska, M. (red.) (2004). *Analiza ekonomiczna w przedsiębiorstwie*, Warszawa, Polskie Wydawnictwo Ekonomiczne, s. 117, 119.
- Nestorowicz, R. (2014). Sprawozdawczość finansowa i jej rola w ocenie wyników działalności przedsiębiorstw. *Nierówności Społeczne a Wzrost Gospodarczy*, 3 (39), 320–329.
- Nowak, E. (2017). *Analiza sprawozdań finansowych*. Warszawa: PWE.
- Rutkowski, A. (2016). *Zarządzanie finansami*. Warszawa: PWE.
- Siemińska, E. (2002). *Metody pomiaru i oceny kondycji finansowej przedsiębiorstwa*. Toruń: Dom Organizatora.
- Sierpińska, M., Jachna, T. (2004). *Ocena przedsiębiorstwa według standardów światowych*. Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN.
- Skowronek-Mielczarek, A., Leszczyński, Z. (2007). *Controlling analiza i monitoring w zarządzaniu przedsiębiorstwem*. Warszawa: Difin.
- Tuczko, J. (2000) *Zrozumieć finanse firmy*. Warszawa: Difin.
- Waśniewski, T., Skoczylas, W. (2002). *Teoria i praktyka analizy finansowej w przedsiębiorstwie*. Warszawa: Fundacja Rozwoju Rachunkowości w Polsce.
- Wędzki, D. (2009). *Analiza wskaźnikowa sprawozdania finansowego*. Tom 2: *Wskaźniki finansowe*. Kraków: Wolters Kluwer.

RATIO ANALYSIS AS A TOOL USED TO ASSESS THE FINANCIAL SITUATION OF ENTERPRISES

Abstract: *Purpose* – Economic entities, in order to be able to properly direct strategic actions, should constantly monitor assets and financial situation of the enterprise. Ratio analysis is an important part of financial analysis for the managers of the company, it provides information about the company's financial condition. The aim of this paper is to present the meaning of index analysis in assessing the financial condition of an enterprise, as well as conducting a ratio analysis.

Methodology – analysis of the literature on the subject; analysis of information included in financial statements, based on financial indicators. The article analysis the indicators of financial liquidity, profitability, economic activity and indebtedness. The choice of these indicators was made due to the fact that they are the basic indicators of financial analysis. The financial statements of limited liability companies were used for the analysis.

Result – in the decision-making process of a modern enterprise, the ratio analysis forms the basis of the information system necessary for the proper conduct of the management process. Financial indicators are a tool for interpreting financial statements, allowing to effectively assess the financial condition of an enterprise.

Originality/value – presented index analysis may be useful for practice, managers can draw conclusions and make appropriate economic decisions (both operational and strategic) and determine the need for corrective actions during the implementation of their decisions.

Keywords: ratio analysis, financial condition, enterprise

Cytowanie

Wilczyńska, M. (2018). Analiza wskaźnikowa jako narzędzie wykorzystywane do oceny sytuacji finansowej przedsiębiorstwa. *Finanse, Rynki Finansowe, Ubezpieczenia*, 2 (92), 185–194. DOI: 10.18276/frfu.2018.92-16.